ऋणनिर्देश

मी जास्तीत जास्त शिकावा म्हणून मला नेहमी प्रोस्ताहन देणारे माझो प्रिय पप्पा व माझी आई या दोघांचा सर्वात जास्त मोलाचा वाटा आहे. त्यांच्या आशिर्वादानेच मी एल. फिल्. पूर्ण करण्याचे ठरविले. यावेळी शोध निबंधासाठी कोणता विषय असावा या मनोसंभ्रमात असतात माझ्या मार्गदर्शीका डॉ. सौ. व्ही. पी. रासम मॅडम यांनी विविध विषयांचे महत्व पटवून सांगितले त्यातून भारत सरकार राबवित असलेला महिला बचत गटाचा कार्यक्रम या विषयाचे महत्त्व सांगुन विषय निवडण्यासाठी मार्गदर्शन केले. सर्वांच्यासाठीच हा विषय नविन असल्यामुळे मी सुध्दा यामध्ये संशोधन करण्याचे ठरविले. या विषयासंदर्भातील उपलब्ध पुस्तके, अग्रलेख, मासिके, इंटरनेट वेबसाईड्स या सर्वांची माहिती मला मॅडमनी दिली. माझे संशोधन सुरू असताना त्यामध्ये वेळोवेळी दुरूस्त्या सांगितल्या. प्रत्येक प्रकरण चांगले कसे होईल यासाठी मार्गदर्शन केले. या संशोधनात त्या मला दिपस्तंभासारख्याच आहेत म्हणून मी त्यांचा शतशः ऋणी आहे.

या कामामध्ये विभागप्रमुख डॉ. अशोक चौसाळकर सर व डॉ. कावळेकर सरांनी मला वेळोवेळी प्रोस्ताहन दिले तसेच, डॉ. लक्ष्मीनारयन तारोडी, प्रा. सौ. भारती पाटील मॅडम यांचेही मार्गदर्शन लाभले. याचबरोबर एस. के. पाटील कॉलेजचे प्राचार्य आर. एस. पाटील सर, उपप्राचार्य बी.जी. भोसले सर, प्रा. आर. एन. महाडीक सर यांचे ही मार्गदर्शन लाभले याशिवाय श्री. तोरस्कर, श्री. अरूण वणोरे यांनीही वेळोवेळी मदत केली.

माझे आजी-आजोबा, काका-काकी, ताई-भाऊजी त्याचबरोबर घरातील लहान भांवडे यांनी सहकार्य केले. तसेच मा. वि. म.च्या संयोगिनी सौ. वनिता साळूंखे यांनी प्रश्नावली पध्दतीने मुलाखती घेताना मोलाची मदत केली. त्यांचे आभार मानावे तितके थोडेच आहेत. त्याचबरोबर माझे मित्र गब्बर, सचिन, अण्णा, संदिप, अतुल, पिंटू, सागर, सर्जेराव, रशिद यासर्वांनी वेळोवेळी सहकार्य केले. म्हणून या सर्वांचा मी ऋणी आहे.

श्री. सचिन महादेव पाटील.